

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Høringsuttalelse på forslag til ny forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Fylkesmannen i Buskerud viser til brev av 17.10.2014 fra Landbruks- og matdepartementet, om høring av forslag til ny forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Vi har følgende kommentarer ordnet etter §-ene i utkastet til ny forskrift:

§ 3. Generelle vilkår

Tilskuddsutmåling/-grunnlag for tilskudd til avløsning ved ferie og fritid er utgangspunktet når maksimal dagsats for foretaket skal fastsettes ved søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom mv., jf. tabell 9.2. og 9.3 i forslag til jordbruksavtale. Det er også slik maksimal dagsats for foretaket fastsettes i dag. I forslag til nye regler § 3 første ledd: «*Tilskot etter denne forskrifta kan gjevast til føretak som er registrert i Einingsregisteret og som driv vanleg jordbruksproduksjon.*». Dette er ett viktig vilkår og Fylkesmannen i Buskerud støtter dette.

I dag er det retningslinjene, gitt i rundskriv, som sier noe om hva som ligger i kravet til næringsinntekt. Departementet foreslår at denne regelen tas inn i ny forskrift § 3 andre ledd. «*Den personen som det vert kravd avløsning for må ha hatt ei gjennomsnittleg næringsinntekt frå jordbruk, gartneri mv. frå føretaket på minimum ½ G i dei to siste avslutte likningsåra pr. 1. januar i det året avløysinga fann sted.*» Fylkesmannen i Buskerud er enig med Departementet om at dette er med på å tydeliggjøre begrepene og beregningsmåten, og at det er riktig at dette er gitt i forskriften.

Forslaget til nye regler for tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. har utelatt bestemmelsene om hvem som kan levere avløsertjenester. Det innebærer at et foretak kan få tilskudd for avløsertjenester som er kjøpt fra hvilket som helst foretak, ikke utelukkende fra avløserlag. Avløserlagene er spesialister på å skaffe kvalifisert arbeidskraft i jordbruket og er viktige tjenesteytere for foretakene. Åpnes muligheten for å gi tilskudd for innkjøp av tjenester fra andre foretak som kunne tenkes å tilby arbeidskraft, vil det innebære konkurranse for avløserlagene. I dette tilfellet tviler vi på om jordbruksforetakene er tjent med det. Det vil kunne svekke avløserlagene og følgelig svekke muligheten til å skaffe stabil og kvalifisert arbeidshjelp. Særlig mindre foretak som ikke har behov for eller råd til å ha egen ansatt avløser, kan bli skadelidende.

Fylkesmannen er bekymret for at avløserlagenes evne til å skaffe landbruksvikar og avløser ved sykdom kan bli dårligere. Det er betenkelig. Særlig med tanke på den beredskapsfunksjonen avløserlagene har i forbindelse med å skaffe kvalifisert avløser til foretaket ved sykdom. Avløserlagene har god kjennskap til foretakene i eget område, og kan bistå foretaket med

kvalifisert hjelp når behovet oppstår. Det er viktig at en ikke svekker avløserlagenes posisjon slik at beredskapen ikke blir god nok. En mulig konsekvens av dårligere beredskap, herunder tilgangen på kvalifisert hjelp til avløsning, kan være dårligere/svekket dyrevelferd.

§ 4. Tilskot ved sjukdom

Ytelser som søker kan få – fra folketrygden, i pensjon, i godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste og i lønn – skal trekkes fra i beregning av tilskuddet. Hvilke ytelser det skal trekkes for er i dag gitt i forskrift § 11. Denne utmålingsregelen er foreslått flyttet til jordbruksavtalen kapittel 9.3. Dette for å samle utmålingsreglene på ett sted. Fylkesmannen i Buskerud mener dette er en god måte å gjøre det på, da utmålingsreglene blir tydeligere og mer oversiktlig.

§ 7. Tilskot ved dødsfall

I kapittel 7, merknader til bestemmelsene, i høringsutkastet er det presisert at bestemmelsene er en videreføring av bestemmelsene av någjeldende § 10. Fylkesmannen i Buskerud merker seg at någjeldende § 10 andre ledd annet punktum: «...*Det vert ikkje avkorta for sjukepengar i dette høvet, jf. § 11.*», ikke er videreført i forslag til ny forskrift eller nevnt i utkast til jordbruksavtalen. Det er heller ikke kommentert av Departementet.

I enkeltpersonforetak er det få personer å støtte seg på i en akutt situasjon som dødsfall, og belastningen blir ekstra stor på vedkommende som står igjen. Det er mange oppgaver å sette seg inn i for etterlatte når det gjelder drift, når kanskje den som kunne det er borte. Det kan også bli en vanskelig økonomisk situasjon for de etterlatte. Summen av disse faktorene kan være tung å bære i tillegg til sorgen. Derfor mener vi at det blir feil at det skal trekkes for ytelser ved beregning av tilskudd ved dødsfall. Fylkesmannen i Buskerud mener at dette unntaket bør videreføres i de nye reglene.

§ 8. Søknad

I andre ledd første punktum står det: «*Søknadsfristen er 3 måneder etter dagen avløysinga fann stad.*» Fylkesmannen i Buskerud mener at dette er en upresis formulering sammenlignet med ordlyden i någjeldende forskrift § 12. Fylkesmannen i Buskerud mener derfor at ordlyden i någjeldende forskrift § 12 første ledd tredje punktum: «...*Søknadsfristen for tilskot til avløsning ved sjukdom mv. er 3 månader etter siste dag som gjev rett til tilskot.*», bør videreføres i de nye reglene.

Søkerne kan i dag be om at tilskuddet overføres direkte til avløserlaget eller til avløserring. Denne muligheten foreslås fjernet. Dersom denne muligheten blir borte, kan vi risikere at avløserlagene kvier seg for å selge tjenester til foretak som er kjent som usikre betalere, på grunn av usikkerheten rundt om foretaket vil gjøre opp utgiftene i ettertid. Det er ikke alle foretak som har likviditet til å lønne privat avløser i forbindelse med sykdom. Ved at avløserlaget kan forskuttere lønn til avløser ved sykdom, vil også disse foretakene kunne benytte seg av nødvendig arbeidshjelp, slik at dyra får det stellet de skal ha i forbindelse med sykdom og kriser. Derfor mener Fylkesmannen i Buskerud at unntaket i någjeldende forskrift § 12 fjerde ledd bør videreføres i ny forskrift. Dette for å sikre beredskapen, og med den dyrevelferden, ved sykdom og dødsfall/kriser.

§ 11. Avkorting ved regelverksbrudd

Av prinsipielle hensyn er det foreslått å videreføre at det ved regelverksbrudd på andre områder skal være mulighet for avkorting i tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Fylkesmannen i Buskerud mener at hensynet til dyrevelferden i forbindelse med sykdom hos røtter eller ved dødsfall, bør stå sterkere enn prinsipielle hensyn på dette punktet.

De øvrige bestemmelsene i forskriften innebærer små endringer fra tidligere. Fylkesmannen har ingen nærmere kommentarer til disse.

Med hilsen

Astrid Aass
landbruksdirektør

Janne Fossum

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift